

DE SEGREG ACCIÓ

Educació per canviar-ho tot

L'impacte del sistema de concerts educatius en la segregació escolar

María Segurola

Barcelona 22/02/2023

1. El Departament d'Educació encara no ha aprovat un nou decret de concerts, previst des de fa quatre anys, i que és imprescindible per combatre la segregació escolar

La urgència per l'homologació de la coresponsabilitat entre xarxes de titularitat va encapçalar l'agenda del Departament des de 2019, però els tràmits per l'aprovació del nou marc regulador no han avançat tot i els límits que comporta per al desplegament del Pacte contra la Segregació.

La regulació dels concerts educatius **no s'adapta als principis legals** de la Llei d'Educació de Catalunya (2009), la LOMLOE (2020) i el decret d'admissions (2021).

La regulació de concerts configura un **sistema que genera diferències de coresponsabilitat entre xarxes i dins de la pròpia xarxa concertada.**

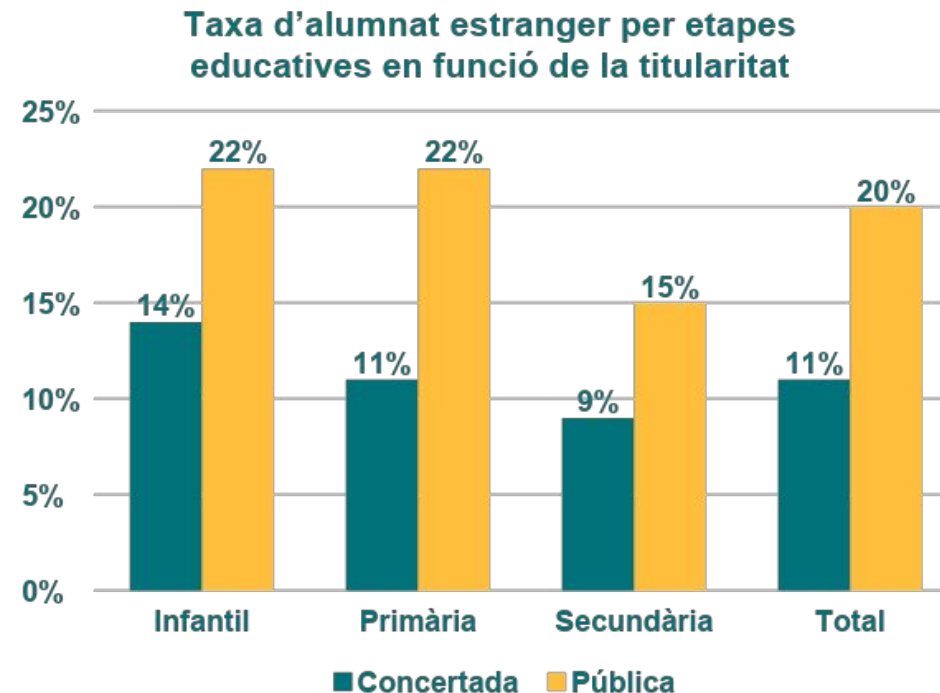
El marc regulador de concerts permet una **aplicació desigual de les mesures contra la segregació escolar**, com la programació de l'oferta educativa ajustada.

En un context de consens a favor de lluitar contra la segregació escolar, **hi ha el risc de perdre l'oportunitat de dotar-nos d'una eina clau per desplegar el Pacte** contra la Segregació Escolar.

El sistema de concerts dota de recursos als centres sense un criteri de coresponsabilitat. **Parteix d'un infrafinançament de base i no té en compte la composició**, de manera que es penalitza els centres complexos.

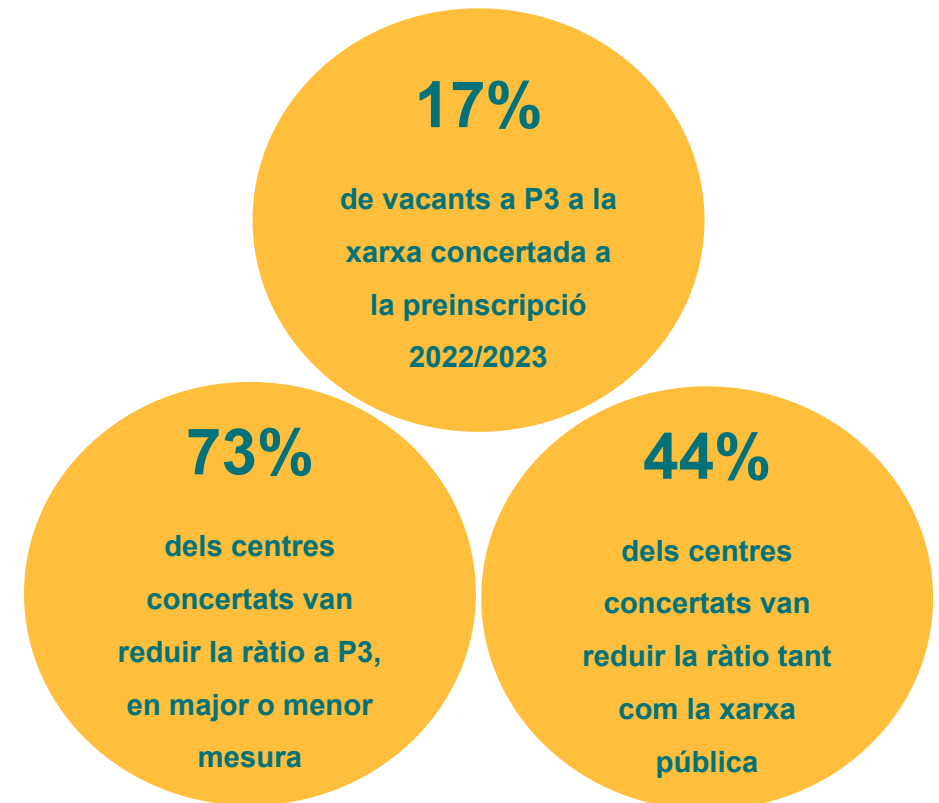
2. Un sistema educatiu dualitzat perquè hi ha una regulació de concerts ambigua i obsoleta que no garanteix els principis d'equivalència i responsabilitat

- La recerca apunta que els sistemes educatius en què la provisió privada concertada és gran generen segregació escolar.
- El sector concertat escolaritza només un 11% d'alumnat estranger, la meitat que la xarxa pública. Aquests desequilibris de composició social són presents a tots els municipis de Catalunya que tenen escoles concertades i públiques.
- La situació no és inevitable, una regulació més clara, que blindi les responsabilitats i les acompanyi d'un finançament suficient adaptat a les necessitats de cada centre, ajuda a corregir els desequilibris.

3. El retard en l'aprovació del decret de concerts va impedir avançar en la planificació de l'oferta ajustada a la demanda de places a darrera preinscripció

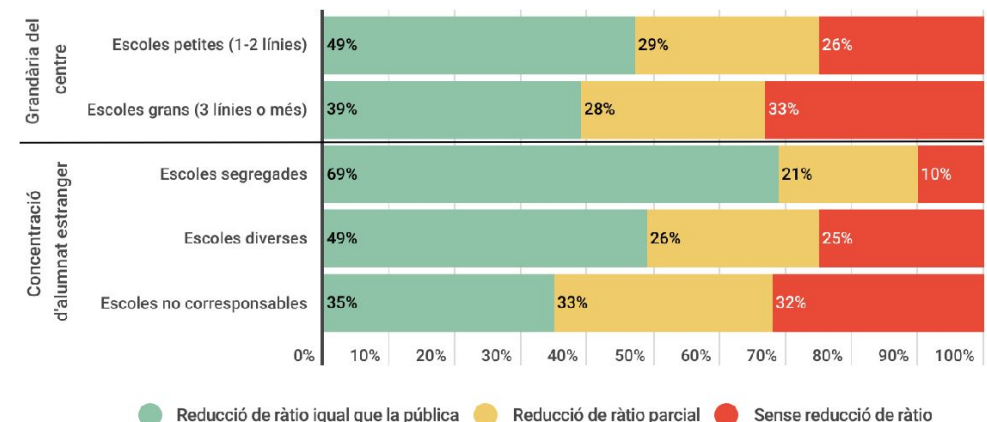
- **2 de cada 10 places al sector concertat van quedar vacants la passada preinscripció** als municipis de més de 10.000 habitants, fet que va provocar sobreoferta al conjunt de la xarxa escolar i disfuncions en la distribució de l'alumnat.
- Els obstacles normatius a l'hora de reduir grups i ràtios al sector concertat deixen tot el pes de la reducció de l'oferta als centres públics i a aquells centres concertats que accepten eliminar places escolars.
- **L'aplicació de les mesures de reducció de l'oferta és opcional a la xarxa concertada**, i la passada preinscripció va respondre a negociacions individuals amb cada centre concertat, que va implementar la mesura en funció de les seves capacitats econòmiques, voluntats i característiques municipals.
- **El 73% dels centres concertats van reduir la ràtio la darrera preinscripció, però només el 44% de les escoles ho va fer tant com el sector públic** del seu municipi. Aquesta situació, en alguns casos, va suposar un increment de la proporció d'oferta concertada en algunes localitats.

4. Els desequilibris també són interns a la xarxa concertada: la desregulació del sector provoca una bretxa de responsabilitat

- Tot i les diferències entre xarxes de titularitat, **el 53% dels centres concertats tenen una composició semblant a la del seu entorn**. A més, la xarxa concertada té un 9% de centres d'elevada complexitat que es veuen perjudicats per l'actual sistema de concerts.
- Per altra banda, l'adopció de la mesura de reducció de la ràtio no es va aplicar igual a tots els centres concertats. **Aquells centres petits i amb més concentració d'alumnat estranger són també els que més van a participar de la mesura** per ajustar l'oferta del conjunt del seu municipi.
- Els centres amb menys alumnat estranger i amb més línies van aplicar la mesura de reducció de la ràtio amb menys intensitat.

Reducció de ràtio a P3 a les escoles concertades segons tamany del centre i de la concentració d'alumnat estranger. Preinscripció curs 2022-2023.

[Download data](#)

Nota: Una escola no responsable és aquella amb menys de la meitat de l'alumnat estranger que li correspondria per tenir una composició equilibrada respecte al seu entorn, una escola diversa és aquella que té una concentració d'alumnat estranger propera a la mitjana del seu entorn, i una escola segregada és aquella que té una concentració alta d'alumnat estranger respecte a la mitjana del seu entorn (un 50% més del que el correspondria per estar equilibrat socialment).

Font: Departament d'Educació

5. El model actual de concerts dificulta la corresponsabilitat dels centres educatius: l'infrafinançament, la dotació lineal dels recursos i les dificultats per ajustar l'oferta perjudiquen als centres concertats més corresponsables

Corresponsabilitat parcial dins del sector	Sobreoferta de places	Infrafinançament	Dotació lineal dels recursos	Retard en el pagament de subvencions NESE	Barreres d'accés: copagament de les famílies
L'actual regulació de les obligacions dels titulars concertats no inclou les que es deriven de la corresponsabilització en relació amb la distribució equilibrada de tot l'alumnat, d'acord amb la LEC. A més, la renovació dels concerts no respon a aquest principi de corresponsabilitat i satisfacció de les necessitats educatives.	La regulació actual no permet fer una oferta única i integrada dels llocs escolars públics i concertats que eviti la sobreoferta i la segregació. Actualment, l'oferta del sector concertat depèn dels grups autoritzats i de la demanda, però no té obligació de regular-se segons els efectes de desequilibri en el conjunt de les escoles del municipi	Com va indicar el Síndic en el seu informe de la plaça escolar, hi ha un infrafinançament del conjunt de centres educatius, també els concertats. Els centres concertats més complexos són els que més pateixen les conseqüències de la manca de recursos.	El model de finançament del sector concertat és molt lineal i no té en compte la complexitat econòmica i social dels centres educatius. Aquest model desincentiva la corresponsabilitat i deixa en una situació precària als 64 centres concertats de màxima complexitat.	Hi ha prevista una subvenció pels centres educatius amb alumnat vulnerable. Aquesta subvenció però es resolc tard, quan el curs ja està a prop d'acabar. El retard provoca tensionament econòmic i barreres d'accés a les activitats per l'alumnat vulnerable.	Actualment no hi ha un sistema de control sobre el copagament de les famílies i les quotes escolars de molts centres concertats són elevades i no responen a l'infrafinançament dels centres. Aquest copagament genera diferències importants entre projectes escolars i manca d'equivalència educativa,

5. Cal reformar urgentment el model de concerts, obsolet i ambigu, per garantir la governança pública de tot el sistema educatiu i establir un marc regulatiu que impedeixi que la diferent titularitat distorsioni els nivells de qualitat i equitat

Si no s'actualitza en el proper any, Catalunya haurà perdut una oportunitat d'or per avançar en la lluita contra la segregació.

PROGRAMACIÓ DE L'OFERTA EQUILIBRADA I AJUSTADA A LES NECESSITATS D'ESCOLARITZACIÓ QUE PROMOGUI L'EQUILIBRI SOCIAL

- Cal que el Departament d'Educació aprovi un nou decret de concerts per garantir la programació integrada de l'oferta educativa de tots els centres finançats amb fons públics i sota els mateixos criteris, amb **la possibilitat de modificar l'oferta de llocs inicial en funció de les necessitats a tots els centres**. No fer-ho comportarà que l'ajust del nombre de places necessari per evitar la segregació escolar s'apliqui només a la xarxa pública, que s'afeblirà.
- Cal que del Departament d'Educació reguli el funcionament i estableixi criteris de decisió de les Taules de Planificació Locals perquè garanteixin prou oferta pública, evitin la sobreoferta educativa i **prioritzin la programació de places escolars a centres educatius diversos socialment**, donat el context actual de sobreoferta educativa.

RENOVACIÓ DELS CONCERTS EN FUNCIÓ DEL COMPLIMENT DEL DEURE DE CORRESPONSABILITAT

- Cal que el Departament d'Educació actualitzi els **criteris de renovació dels concerts educatius sota els principis de corresponsabilitat i satisfacció de les necessitats educatives del seu territori**.

FINANÇAMENT ADEQUAT, EN FUNCIÓ DE LA COMPLEXITAT I A TEMPS PER COBRIR LES NECESSITATS DE L'ALUMNAT

- El Departament d'Educació ha de blindar el principi de gratuïtat de l'educació i **establir un sistema de finançament suficient que distribueixi el recursos en funció del grau de corresponsabilitat** per garantir l'equivalència. La continuïtat i millora del finançament a la xarxa concertada ha d'estar condicionada a l'escolarització d'un volum d'alumnat vulnerable semblant al del seu entorn.
- El sistema educatiu ha d'avançar cap a l'eliminació del copagament de les famílies
- Fins que no s'implementin canvis estructurals en el sistema de finançament, cal que el Departament d'Educació proporcioni el finançament per alumnat NESE a l'inici de curs per evitar situacions d'exclusió i la faci extensiva a la resta de nivells, més enllà de P3 i 1r d'ESO

SISTEMA DE SEGUIMENT DE LES MESURES CONTRA LA SEGREGACIÓ I ACOMPANYAMENT DE L'ALUMNAT

- El Departament d'Educació ha de disposar d'un sistema clar per mesurar el compliment de les responsabilitats del concert educatiu, tant en corresponsabilitat com en participació efectiva de l'alumnat, i un sistema d'alarmes i circuits en cas d'incompliments
- Els ajuntaments han de garantir tota la informació a les famílies vulnerables en relació amb els centres educatius i disposar d'una figura referent per acompanyar les famílies amb necessitats educatives.

DE SEGREG ACCIÓ

Educació per canviar-ho tot

